

גדולה הכנסת אורחים

פרשת וירא פותחת בהתגלות אלוהית לאברהם אבינו: "וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום". (י"ח א') על פי מסורת חז"ל, אין בהתגלות זו כל ציווי לאברהם, אלא "ביקור חולים" וביטוי לחיבה הגדולה שרוחש הקב"ה לאברהם אהובו: אמר רבי חמא ברבי חנינא: אותו היום – יום שלישי של מילה של אברהם היה, ובא הקב"ה לשאול באברהם. (בבא מציעא פ"ו ע"ב) והיה זה גילוי שכינה אליו למעלה ולכבוד לו... ולא לצוות מצוה או לדיבור כלל (רמב"ן).

בספר "מעט מן האור" של הרב חנן פורת ז"ל הוא כותב:

"הנה, בעיצומו של מפגש אהבה זה, נושא אברהם את עיניו: "וירא והנה שלשה אנשים ניצבים עליו. וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה" - מצות הכנסת האורחים קטעה את הפגישה עם ריבונו של עולם, וחייבה את אברהם לרדת לעולם המעשה: להתקין את צורכי הסעודה לאורחיו. אברהם נזקק, על פי פירוש זה, לפנות לקב"ה ולבקשו: "אדוני, אם מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך". וכדברי רש"י: "והיה אומר לקב"ה להמתין לו עד שירוץ ויכניס את האורחים". לפנינו מסר המהפך את היוצרות וקובע: גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה. (שבת קכ"ז ע"א). מדוע גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה? האם ראוי להפסיק פגישה אישית עם הקב"ה, ולהניח כבודו של מקום למען כבוד בשר ודם? במבט ראשון, אכן זהו המסר: בעולם הזה חייב לקיים מצוות לפני שהוא משתעשע בחוויות ולו גם חוויות רוחניות גדולות. אדם – לעמל יולד! לחיים של מצוות ומעשים טובים. דווקא אנשים גדולים, הנכספים לקרבת אלוהים, נתבעים, בשעה שלפניהם "מצוה עוברת שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים", לרדת ממדרגתם ולעשות את חובתם בזה העולם. אבל מאחורי תשובה פשוטה זו מצוי רובד נוסף עמוק ונסתר. בשעה שהקב"ה נגלה אל אברהם ל"ביקור חולים", אין הוא מזכה אותו בחוויה רוחנית גרידא, אלא מגלה לו את מידותיו, ובראשן מידת החסד, הבאה לידי ביטוי בביקור חולים. עצם גילוי זה טומן בחובו תביעה גדולה מאברהם: "והלכת בדרכיו" – מה הוא רחום – אף אתה היה רחום; מה הוא גומל חסדים – אף אתה גמול חסדים. לפיכך, כשנושא אברהם את עיניו ורואה את האנשים הניצבים עליו, יודע הוא כי עליו להפנים את 'השיעור' שלמד, וליישמו הלכה למעשה בהכנסת אורחים. בעת ריצתו אל אורחיו אין אברהם נפרד מהקב"ה, אלא אדרבה: מתחבר לאידיאל האלוהי, וזוכה באותה שעה להשראת שכינה מתוך דבקות למידותיו. בלשון דרשנית, היורדת לעומק פשוטו של מקרא, ניתן לומר: "גדולה הכנסת אורחים" – הנובעת מתוך – "קבלת פני השכינה!" אף בקשתו של אברהם – "אל נא תעבר מעל עבדך" – מתפרשת כתפילה, לבל תסור ממנו הדבקות בה', גם בשעה שיורד הוא לעשות רצונו בעולם, ולבל ייפרד מה' יתברך, אף לפי שעה.

הכנסת אורחים בשמחה! ההבדל בין שתי המדרגות בא לידי ביטוי במידת השמחה. במדרגה הראשונה, נדרש האדם הנכסף לקרבת אלוהים לכפות על עצמו לעשות חובתו

כנגד רצונו, וכפייה זו קשה לעשותה מתוך שמחה. לעומת זאת, במדרגה השניה, רץ הוא לקיים את המצוה מתוך דבקות במידותיו יתברך, ומתוך "משכני אחריו נרוצה", זוכה הוא לנגילה ונשמחה בך" (שיר השירים א', ד') נשים נא לב לדגש בפרשתנו על ריצתו של אברהם: "וירא וירץ לקראתם... וימהר אברהם האהלה... ואל הבקר רץ אברהם... וימהר לעשות אותו".

כל הריצות הללו ודאי באות כדי להזדרז במצות הכנסת האורחים, לבל ימתינו אורחיו רעבים וצמאים. אבל אין זה ריצתו של 'מי שכפאו שד, אלא "ריצת הבחורים המתענגים במרוצתם". אברהם רוקד בדרך אל הבקר, ומוסיף לרקוד כשבידיו המאכלים לאורחיו. בכך משמח הוא את המקום ומשמח את הבריות, בהראותו להם כי מקבל הוא אותם מתוך שמחה של מצוה.

מתוך ספרו של הרב חנן פורת "מעט מן האור" לחומש בראשית.

כממשיכי דרכו של אברהם אבינו נדבק במידותיו של הקב"ה בבחינת "והלכת בדרכיו", נחזק קיום מצוות בבחינת "מצווה ועושה" ומתוך אהבה, בשמחה ובזריזות. בשבת זו אנו מציינים שבת עולמית בה כל היהודים בעולם מקימים פעילויות המאחדות את כולנו סביב ערכי השבת, נחזק בקרב תלמידנו את ערכי השבת ומצוותיה, נשלח חיזוק לאחינו בתפוצות ונהדק הקשרים עמם בבחינת 'עמו אנוכי'.

השבוע אנחנו מציינים לילה קשה ונורא בתולדות עמנו, בתולדות האנושות. 'ליל הבודולח', שם 'אסטתי' שמאחוריו מסתתר לילה שיזכר לדיראון עולם בדברי ימי עולם. פורעים אנטישמיים בגרמניה ואוסטריה הרסו וחיללו כמעט את כל בתי כנסת. הפיקוח על היסטוריה בחמ"ד מצטרף למיזם המרגש של 'מדליקים אור בבתי הכנסת' שהתחיל ביוזמתם של הרב יחיאל וסרמן ושל דליה יוחנן מקיבוץ טירת-צבי. אנחנו מבקשים 'להדליק אור' גם בשיעורי היסטוריה בבתי הספר של החמ"ד ביום שחל בו ליל הבודולח אי"ה ביום שני בשבוע הבא 9.11.2020 כ"ב חשוון.

המיזם הוא בשיתוף המחלקה להכשרת מורים ביד ושם. [לחצו לערכת הפעילות.](#)

השבוע הסתלק מעימנו איש חינוך דגול ותיק ולוחם אמיץ וגיבור. ר' ד"ר רחמים מלמד-כהן ז"ל. יקיר החינוך הדתי. כל חייו חינוך ופעל למען החינוך. גם כאשר מחלת ניוון שרירים (ALS) פגעה בו המשיך לחנך לכתוב ולעסוק בהפצת החינוך עד ימיו האחרונים. כך אמר באחד הראיונות האחרונים עימו:

"יש אנשים שפשוט לא מוכנים לעכל שינוי במצבם, אבל אני מאמין שאדם יכול לעבוד על עצמו ולחיות בשמחה. 'עבדו את ה' בשמחה', זאת המשימה. הרבה פעמים הצרות של אנשים מתגמדות כשהם פוגשים אותי. זה יהיה שקר להגיד שאין לי קושי. כמובן שהיה לי קשה נפשית בהתחלה, אבל החלטתי שאין לי זמן עבור הפחד. צריך לדאוג לכך שהתקווה תהיה תמיד גדולה מהפחד".

יהי זכרו ברוך.

בברכה רבה